

Anteckningar samråd jämställdhet och hbtq

Datum: 7 september 2017
Tid: 10:00 – 14:45 samråd jämställdhet och hbtq
14:45 – 15:00 planeringsgrupp
Plats: Blå Stråket 15, vån 3. Lokal Biblioteket
Sahlgrenska universitetssjukhus, Göteborg

Deltagare:

Ordförande: Malva Ahlstedt, kommittén för mänskliga rättigheter
Anna-Karin Caspersson, EKHO Göteborg
Angelica Löwdin, FPES Västra Götaland
Désirée Sandström, RFSL Skaraborg
Gunilla Lindell, kommittén för mänskliga rättigheter
Hans Gösta Kihlström, Homan i Göteborg
José Altamirano-Ponce, Migrationsverket
Kicki Borhammar, EDCS
Lena Bergström, Stolta föräldrar
Maria Talja, Västra Götalandsregionen
Marie Sjövall, Västra Götalandsregionen
Natalie Dansdotter-Källkvist, Migrationsverket
Oskar Johansson, Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Rickard Brodd, West Pride

Anteckningar

Incheckning

Presentation av Sahlgrenskas verksamhet där möteslokalen ligger, Richard Brodd, West Pride
Möteslokalen tillhör psykiatrin. Den är indelad i öppenvården (där det finns flest patienter), heldygnsvård och primärvård. Psykiatrin är uppdelad efter diagnoser, tidigare var det en geografisk indelning. Samrådet befinner sig på den affektiva delen av psykiatrin men det finns även andra som psykos och akutpsykiatri. Affektiva mottagningar som exempelvis anorexi- och bulimimottagning, utmattningsmottagning, döv- och hörselskademottagning, bipolärmottagning, Öckerös mottagning och Gamlestadens mottagning. På avdelningen finns följande diagnoser; depression, ADHD, autism, ätstörningar, ångestsjukdomar, EIP.

- Asylsökande med psykiska besvär som posttraumatiskt stressyndrom PTSD, vart finns dom?

På alla avdelningar.

- Många kvinnor drabbas av ätstörningar, vart får tjejerna hjälp när mottagningar ute i länet (som Vänersborg) har lagts ned? Tidigare fick vissa åka till Stockholm.

De får åka till Göteborg och eventuellt Alingsås. Ätstörningsavdelningen har växt med mer platser och nu kommer en professor anställas.

- Etiskt centrum på SU är bra att samarbeta med.

De erbjuder utbildningar som exempelvis etikskolan på tio tillfällen.

Mottagande, boende och etablering av nyanlända, Oscar Johansson, Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län jobbar med mänskliga rättigheter, asylsökande, jämställdhet med mera. Jobbet är främst övergripande med att stödja olika organisationer och myndigheter i länet. Länsstyrelsen är en statlig myndighet med en regional jurisdiktion och är regeringens förlängda arm som ska implementera lagstiftning i länet. Att främja och utveckla är fokus för enheten som jobbar med asylsökande. Integrationsuppdraget har fokus på när människor väl har fått uppehållstillstånd. Beredskapen handlar om organisatorisk förmåga och politisk vilja och kapacitet för att tillhandahålla bostäder, utbildning, skola etcetera. Tidiga insatser för asylsökande som språkundervisning, hälsoinsatser, arbetsinsatser med mera är viktiga. Länsstyrelsen för dialog och beslutar om hur många personer kommuner ska ta emot. Vissa anvisas till kommuner och andra hittar egna boenden.

Länsstyrelsen har en hemsida informationsverige.se med syfte att ge egenmakt men nu används den mer och mer för yrkesverksamma. De har möjliggjort för civilsamhället att visa sig på portalen. Länsstyrelsen ansvarar även för åter- och lägesrapportering till regeringen. De vill stärka civilsamhällets roll i etableringen och försöker skapa en yta för möte mellan olika aktörer. Nyanländ räknas en person under de första två åren den bor i Sverige därefter kategoriseras den som asylsökande.

- Hur kommunicerar Länsstyrelsen med alla 49 kommuner?

Det finns en övergripande plattform där alla 49 kommunchefer möts. Det är svårare i Västra Götaland som har många kommuner än om det skulle vara få kommuner.

- Vilka krav ställs på jämställdhet, hbtq och mänskliga rättigheter vid fördelning av bidrag?

Detta är viktigt för Länsstyrelsen och det ställs strikta krav i vår nya förordning. Jämställdhet med mera efterfrågas i blanketterna.

- Vilka språk finns informationsverige.se på och finns det information där om mänskliga rättigheter, hbtq-frågor, jämställdhetspolitiska målen med mera?

Portalerna finns på massa språk, det finns ett samhällsorienteringsmaterial där exempelvis jämställdhet, mänskliga rättigheter etcetera tas upp, kanske även hbtq. Länsstyrelsen får önskemål om att staten ska vara mer uppläxande men när staten står som avsändare i en portal måste informationen vara inom ramen för svenska lag.

- Det står om jämställdhet, hbtq och diskrimineringslagar med länkar till do med mera.

- Kvinnor kan tvingas agera på vissa sätt i Sverige som de inte har tvingats till i sina hemländer exempelvis genom att tvingas bära huvudduk. Att uppläxa kanske inte är en bra idé men Länsstyrelsen kan ju poängtera på portalen.
- Finns det någon eller några i organisationen som ansvarar för mänskliga rättigheter inkl. hbtq-frågor?

Det står i regleringsbrevet att mänskliga rättigheter ska integreras i verksamheterna och att det ska finnas en särskild sakkunnig inom jämställdhet. Den har även kompetens och ansvar för hbtq.

Mottagande, boende och etablering av nyanlända, José Altamirano-Ponce, Natalie Dansdotter-Källkvist, Migrationsverket

José och Nathalie arbeta som handläggare på Migrationsverket. De jobbar med utsatta kvinnor och hbtq i mottagningsverksamheten. Mottagningen sköter boende, information med mera. Nathalie jobbar med personer som är utsatta men har främst jobbat med kvinnor. Det finns ett dilemma med begreppet utsatt eftersom att bara vara asylsökande är att vara utsatt. Nyanlända kommer till receptionen på mottagningen och kan påtala sitt problem som kan vara att de är utsatta för hedersrelaterat våld eller kanske är utsatta för kränkningar på sitt boende. Först får personen ett socialt samtal där behovet av en insats utreds för att tydliggöra vad Migrationsverket kan göra för att hjälpa. Mottagningen har mycket kontakt med externa aktörer som socialtjänster, kvinnojourer, Röda Korset, Restad gård med mera. Ett nytt boende kan behövas och då är det alltid personerna som får uttala sitt behov vilket kan vara att de önskar ett boende med endast kvinnor, hbtq-personer, kvinnor och barn, att det ska finnas psykisk vård på boendet eller att boende ska vara skyddat. Ibland räcker det att personen flyttar från staden.

Sekretess gäller alla människor och inga uppgifter lämnas ut, inte ens till kollegor på Migrationsverket. För att få en skyddad adress krävs att personen har de sista fyra siffrorna i personnumret. Vill en boende inte flytta behöver den inte det. Kanske behöver personen som har sökt hjälp kontakt med andra organisationer och det kan Migrationsverket hjälpa till med.

- Vem av föräldrarna följer barnen med? Det kan hända att den som utför våldet får med sig barn vid en separation. Kvinnor kanske därför inte vågar lämna mannen. Det kan vara svårt med tolkar om en utsatt har kopplingar till tolken.

Socialtjänsten är alltid involverad när barn är med aktivt eller passivt. Tolkar skriver på avtal om sekretess och deltagarna i samtalet försöker vara anonyma genom att till exempel inte använda namn och alltid tolka via telefon.

- Hbtq-personer är ofta väldigt rädda för landsmän som är homofoba, en gång skapades en avdelning för homosexuella men de hade gemensamma ytor för alla avdelningar på boendet.

Migrationsverket jobbar med hbtq- och genusfrågor och verkar för att ingen ska diskrimineras inom de processer myndigheten ansvarar för. Migrationsverket jobbar med specifika verktyg som att de har ett gemensamt förhållningssätt, utbildning i exempelvis hbtq-frågor, normkritik, klarspråk, med mera. Alla ska identifiera särskilda behov om det finns hbtq-

personer som är utsatta men blir hbtq-personen inte kränkt behöver det inte förstöras. Finns det behov av eget rum och egna boenden med hbtq-certifiering tillgodoses det. Utbildning sker tillsammans med RFSL. Sekretessmarkering gäller alla, även handläggare som utreds om de är lämpliga att veta vart personer med sekretessmarkering bor.

- Följer Migrationsverket upp när en person har överlämnats till en kommun? Det kan bli illa för personer som överlämnas till kommuner.

Kommuner tar över ansvaret och i speciella fall kan information överlämnas men Migrationsverkets uppdrag avslutas när kommuner tar över. Kommer personen från ett land där den har blivit förtryckt på grund av sexualitet kan det vara bra om personen berättar för Migrationsverket om den vill att Migrationsverket för över information till kommunen.

- Hur kommer Migrationsverket fram till det gemensamma förhållningssättet?

Genom exempelvis RFSL:s utbildning som alla som vill går. Migrationsverket satsar på att förbättra situationen för bland annat kvinnor, rasifierade och hbtq-personer. Migrationsverket har egna specialister som samverkar med RFSL.

- Ingår normkritiskt tänkande i hbtq-utbildningen?

Nej men det finns obligatoriska utbildningar i normkritik och klarspråk.

- Hur arbetar ni med personer som har särskilda behov?

Först kollar handläggaren om det finns historik av särskilda behov sedan förs ett samtal med personen och därefter utreds det hur situationen upplevs. Det kan bli fråga om särskilda boenden med egna rum etcetera.

- Hur jobbar ni med externa aktörer? Samarbetar ni med fler än newcomers? Hur mycket lyssnar ni på de externa aktörerna?

Ja vi jobbar exempelvis med Ekumenia, Rädda barnen, Röda korset etcetera. Boenden upphandlas men asylsökande får inte placeras var som helst. Ibland finns en kontakt från exempelvis Röda korset med i samtal mellan handläggare och nyanlända. Personen kanske inte får plats på det specifika boendet den vill ha.

- Två personer placerades på ett litet ställe som kallas Frändefors utan möjligheter till socialisering, jobb etcetera.

Placering är svår eftersom platserna är begränsade.

- Finns det information till alla asylsökande om vilka normer som finns i Sverige vad gäller jämställdhet, hbtq etcetera? Det finns en del som inte vet hur lagarna ser ut.

Det finns information till de som är i behov av den men inte till alla, Migrationsverket ger inte informationen till specifika grupper.

- Ni kanske kan föra med er att information behövs om lagar, normer och värderingar till alla nyanlända och asylsökande.
- Denna diskussion behövs föras för alla på boenden.

När behov påtalas av boende förs diskussionen, inte när Migrationsverket tycker att någon utsätter eller är utsatt. Migrationsverket har begränsade resurser och ett specifikt uppdrag. Alla får en välkomstmapp med samhällsinformation. Det krävs ett politiskt beslut för att hålla föreläsningsserier för alla nyanlända.

- Hur ofta sker incidenter bland boenden? Det behövs särskilda boenden för hbtq-personer.

Trygghetsboenden finns bara för de som är hotade fysiskt. Personer som förtrycker kan flyttas. Samtal kan också hållas kring boendens regler.

- Hur ges gruppinformation?

Boende kallas till informationstillfällena, men de är inte obligatoriska som asylmöten är.

- Vissa kanske inte är mottagliga för informationen på grund av trauman de har upplevt, de kan därför behöva information många gånger. I Finland är information om landets lagar obligatorisk. Annars kan det hända att bara mannen i en familj tycks behöva gå och inte kvinnan.

Migrationsverket har inte i uppdrag att informera asylsökande men kan få det.

- Finns det tillräckligt många boenden? Finns det boenden för konvertiter?

Det finns en ökad satsning på boenden för hbtq-personer men det är okänt om det finns boenden för särskilda religioner eller konvertiter.

- Ungdomar blir inte vuxna över en natt, ansvar för unga läggs från kommuner på Migrationsverket när de blir myndiga. Ungdomarna får ibland inte alltid bo kvar på boendet i kommunen.

Närhetsprincipen gäller vid placering av nyanlända. Det kan vara svårt men detta är ett fall för politiken och inte för Migrationsverket, det krävs politiska beslut. Kommunen har fortfarande möjligheten att hjälpa till och Migrationsverket kan inte fatta beslut utanför lagar och bestämmelser.

- Det är bra med utbildningar men hur villkorar ni de som står för boendena. Sverige är inte jämställt och hbtq-vänligt men utveckling behövs i hela samhället och därmed också på boenden.

Leverantörerna tillhandahåller lokalen och maten men de har inget ansvar för vad som händer på boendet. Om det sker ett brott ska boenden anmäla till Polisen. Personalen tillhör inte leverantören, boendet ska ligga inom räckhåll för Migrationsverket dit boende får rapportera om något har skett. Det är en frihet att komma och gå som boende vill och personalen frågar inte varje person vad som händer på anläggningen. Avtal kan brytas om inte båda parter håller sina åtaganden som att hålla en bra standard för brandskydd och matsservering. Blir en person utsatt för ett brott ska det anmälas till polisen. Om en leverantör utsätter för brottet ska den anmälas.

- Problemet är att nästan vem som helst kan starta ett asylboende. Där måste det åtgärdas eftersom det bara är en kommersiell verksamhet. Ni kan ta med er frågan.
- Nyanlända borde utbildas, inte ”skriva folk på näsan” i Sverige också, det är ju obligatoriskt i andra länder. Ta med er detta.

- Nyanlända har med sig sitt bagage och vi kan kräva av dem att de ska ta till sig det nya landets normer och värderingar, inte skriftligt utan i storgrupp och de ska inte kunna gå när hbtq-frågor tas upp på utbildningarna. Om någon fortsätter vara homofob ska detta vara kopplat till någon påföljd.

Homofobi och ojämställdhet finns även i Sverige bland svenskar och bland personalen på Migrationsverket. Det är ett mål för uppsägning vid brott mot lagen av personal.

Utbildningssatsning där medvetenheten skapas fungerar bättre än tvång.

- Det mentala klimatet på boendet beror inte på de som äger boendet utan på de som bor där. Finns jämställdhet och hbtq med i informationen till de som bor på boendet? Hur vet boende sina rättigheter att vara sig själva och att inte bli trakasserad?

Nyanlända får information (inte utbildning) om att människor ska respektera sina medboenden och ska följa svensk lagstiftning. Hela Sverige drabbas av diskriminering och det är inte Migrationsverkets uppdrag. Får Migrationsverket uppdraget tillhandahålls detta.

- Mänskliga rättigheter är universella. Hbtq och kvinnor ska inte behöva få befinnas i ett vakuum och att outa sig som utsatt är omöjligt.

Migrationsverket har tillgång till information som inte ska få komma ut eftersom sekretessen är strikt.

- Ni kan påpeka att detta är en brist.

Vi svarar på remisser och påpekar därigenom.

- Handlar om basen om att inse sin rätt till ett liv utan diskriminering, människor behöver veta att de har den rätten. Fokus behövs flyttas för att alla ska veta att de har dessa rättigheter.

Vid asylfall med hbtq-koppling informeras de asylsökande om hbtq-personer rättigheter.

- Omgivningen är problemet inte hbtq-personerna.
- Det finns så många olika områden i Sverige där mänskliga rättigheter bryts.

Information från kommittén för mänskliga rättigheters sammanträde 15 juni

Kommittén beslutade att utlysa forskningsuppdraget om hbtq-diplomerade mottagningar på nytt eftersom inga kvalificerade ansökningar inkom vid förra tillfället.

- Det sker misstag på hbtq-diplomerad mottagningar vilket inte borde göras. Det är bra att följa upp enskilda fall av hur människor uppfattar bemötandet.

Kommittén beslutade att bevilja stöd till forskningsuppdraget vad gäller rätten till vård för personer som vistas i landet utan tillstånd.

Den officiella hanteringen av ärenden som samråden har initierat beslutades.

En sammanfattning presenterades av Västra Götalandsregionens deltagande vid West Pride där 300 personer gjorde quizet och antalet deltagare från Västra Götalandsregionen i regnbågsfestivalen ökade med 100 %.

Kommittén informerades om inventeringarna av tillgängligheten över vandringsleder i Västra Götaland i Tillgänglighetsdatabasen.

Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till kommittén för mänskliga rättigheter?

Vi vill ha en instans som är renodlat för föräldrar till hbtq-personer där de kan få professionellt samtalsstöd.

Föreningen Stolta Föräldrar har föräldragrupper där föräldrar till transbarn har ökat. Det är viktigt att se till att föräldrar med olika religioner finns med eftersom religionen har en väldigt stor påverkan.

Allt påverkar som tro, etnicitet med mera.

Ytterligare en fråga samrådet vill ta upp är hur Västra Götalandsregionen kommer agera under Europride. Göteborgs stad har bjudit in till ett uppstartsmöte för att diskutera hur staden kan lyfta upp en struktur för detta.

Bollebygd ska ha nästa års festival på Europride.

Vilka möjligheter har kommittén för mänskliga rättigheter och Västra Götalandsregionen att påverka staten för att någon instans ska ta ansvar för att asylsökande informeras om sina mänskliga rättigheter och att boendesituationen förbättras så att inte kränkningar av bland annat hbtq-personer och kvinnor förekommer.

Återkoppling om tidigare ärenden

- Högtidsdagar – kommittén ska ta beslut vid nästa sammanträde om detta. I förslaget ligger ändringen som samrådet föreslog om att IDAHOT ska ersätta flaggningen vid West Pride.
- Handlingsplanen för psykisk hälsa kommer beslutas under hösten
- Uppföljningen av VG2020 kommer presenteras vid nästa samrådsmöte
- Policy för föreningsstöd kommer bli klar under hösten

Övriga frågor

Dialogform kommer anordnas ett annat datum än 16 november

Rapport från den internationella föräldrakonferensen.

Stolta Föräldrar som var värd för konferensen ville visa på möjligheter men undrade hur de andra kommer reagera på hur det ser ut i Sverige. De hade en information om hbtq-rådet och Mariya Voyvodova från Göteborgs stad samt Marie Hagberg från Lundströmsmottagningen var där. Det imponerade deltagarna att ”myndighetspersoner” kom till ”vanligt folk” och att de var klädda som vanligt folk. De anordnade föreläsningar om exempelvis att hälsan är sämre bland hbtq-personer. Det blev en ögonöppnare. Deltagarna gick i regnbågsparaden som

var fantastisk bland annat på grund av att vissa av deras parader brukar bli inställda och att ingen spottade på dem eller skrek glåpord efter dem. I Moldavien finns en organisation liknande RFSL där föräldrar ses, i Belarus och i Vitryssland är det svårt att organisera sig. I Ukraina finns ett projekt och det är hoppfullt där. Lena ska till EU och prata med en annan person från det internationella nätverket. Det är fantastiskt att vi har våra myndigheter med oss i Sverige, som Västra Götalandsregionen och detta samråd.

Välkomstcenter för asylsökande och nyanlända, Marie Sjövall, Västra Götalandsregionen
Västra Götalandsregionen har tillsammans med några kommuner etablerat två välkomstcenter i Karlsborg och i Götene som precis har invigts. Detta är pilotprojekt och fungerar det bra kan det spridas till fler kommuner. Välkomstcentren grundas i ett människorättsbaserat arbetssätt och är jämställdhetsintegrerade. Centren fungerar som mötesplatser med olika sorters service som till exempel hälsoinformation, språkträning och hjälp med att kontakta myndigheter.

- Finns representanter från alla verksamheterna med varje gång?

Nej, det är olika teman varje gång med besök från olika representanter för varje verksamhetsområde.

- Vilka utbildningar arrangeras på välkomstcentren?

Det är språkutbildningar, utbildningar där deltagarna vägleds i hur de ska söka jobb, datautbildningar med mera. Utbildningarna arrangeras tillsammans med ett studieförbund.

- Får deltagarna information om mänskliga rättigheter, värderingar och attityder?

Deltagarna kommer erbjudas utbildning i mänskliga rättigheter och demokrati. Tidigare kunde utbildningarna vara på anläggningarna. Utbildningarna är frivilliga.

- Det är de som är aktiva som kommer gå till mötesplatserna, kanske inte de som mest behöver det.

Många kom på invigningen men att nå de som mest behöver verksamheten är en utvecklingsfråga.

- Aktörerna som arrangerar och deltar i välkomstcentren ska vara grundade i de mänskliga rättigheterna.

När det gäller mottagande finns många olika sätt men det bör ske utifrån ett människorättsbaserat förhållningssätt med hjälp till självhjälp och inte curling. Restad gårds support group sprids som ett gott exempel och välkomstcentren samarbetar med dem.

- Detta låter väldigt bra, som konkretiserad integration.

Utcheckning

Deltagarna fick uppge vad som var bra och vad som kan och utvecklas:

Bra och stor samstämmighet, det som kan utvecklas är att talarlistan bör hållas, bra, prata så mycket med brukarna som möjligt, med människor eller deras organisationer, få ner det på en konkret nivå. Få nytta av de som beslutas, nöjd, dilemma med myndighetsutövning och de civila samhället bör skriva motioner, måste jobba mot politiken vilket är en sporre. Hade behövt ha korta pauser. Väldigt intressant och nyttigt, bra att få en förståelse för hur det ser ut och att vi behöver jobba mot politiken, fler pauser. Jättebra för vi har pratat om att det var riktigt väsentliga saker, orkar med mötet, kunde skicka med något. Lärrikt, väsentligt och angelägna frågor. Kanske någon till paus. Intressant och frustrerande frågor, glappet mellan

utopin och verkligheten, lösningen är alltid någon annanstans. Kul! Första hoppfulla vad gäller integration. Möteskondition!

Planering för nästa möte

Kollektivtrafikplanen kommer behandlas.

Lundströmmottagningen vore intressant att bjuda in med tanke på de långa köerna.

Angereds närsjukhus metoder för att söka upp kvinnor som inte är lätta att få kontakt med vore intressant att få reda på mer om.